

numer

**Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego
Czeski Cieszyn**

Egzamin wstępny z języka polskiego

2023

wersja A

Czas pracy: 60 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

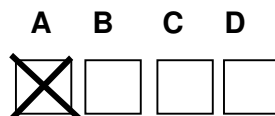
Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój numer.
2. Sprawdź, czy arkusz zawiera 8 stron (zadania nr 1–14). Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi wpisuj wyraźnie i jednoznacznie.

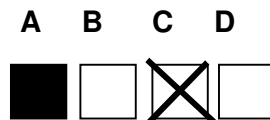
Rozwiązania zapisuj **CZYTELNIE** długopisem lub piórem. Niejednoznaczna odpowiedź lub nieczytelny zapis odpowiedzi będą oceniane jako błąd.

UWAGA! NIE WOLNO UŻYWAĆ KOREKTORA!

4. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. **Wybierz tylko JEDNĄ ODPOWIEDŹ i zaznacz ją znakiem X (jak na obrazku).**

5. Jeżeli się pomylisz, błędne pole zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.

Uwaga! **ODPOWIEDŹ MOŻESZ ZMIENIAĆ (POPRAWIAĆ) TYLKO JEDEN RAZ.**

6. Instrukcje do innych typów zadań (prawda – fałsz, na dobieranie) znajdziesz w poleceniach do nich skierowanych.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przy każdym zadaniu podana jest liczba punktów. Za błędną odpowiedź lub nieudzielenie odpowiedzi, punktów się nie odejmuje.

Powodzenia!

TEKST I

Jakub Mazur *Stanisław Lem*

Stanisław Lem urodził się we Lwowie w roku 1921. Jego ojciec był zamożnym lekarzem. Młody Lem zdał maturę, by podjąć w ślad za tym naukę na Uniwersytecie Medycznym we Lwowie. W roku 1944 rodzina Lemów została przeniesiona na terytoria polskie zachodnie. Stanisław Lem debiutował dzięki ukazaniu się noweli „Człowiek z Marsa”. Kontynuował naukę na Uniwersytecie Jagiellońskim, na wydziale medycznym tejże uczelni. Wreszcie nadszedł rok 1951 i Lemowi udało się wydać jego pierwszą powieść zatytułowaną „Astronauci”. Później pojawiła się w druku pozycja taka jak „Pamiętnik znaleziony w wannie”, czy też „Katar” i „Cyberiada”. Potem słynny „Solaris”, ale i wiele innych, które na stałe weszły do kanonu światowego dorobku literatury fantastyczno-naukowej. Jego książki okazały się wdzięcznym tematem filmów. Stan wojenny spowodował, że Stanisław Lem emigrował do RFN, następnie do Wiednia. Zmiany w Polsce końca lat osiemdziesiątych zachęciły go do powrotu. Zmarł w Krakowie w roku 2006.

Stanisław w Lem był bez wątpienia najwybitniejszą postacią wśród współczesnych pisarzy polskich. Liczby są tu jak najbardziej ilustrujące, ponieważ książki Lema to okazuje się być zawrotna liczba 2000 wydań. Tłumaczenia jego książek to równie zawrotna liczba 41 języków, natomiast nakład wyniósł, tu uwaga, 30 milionów egzemplarzy. Za sprawą takich dzieł jak choćby „Solaris” można uznać Lema za prawdziwego ambasadora polskiej kultury, mimo że produkcja filmowa jest ze wszech miar amerykańska i obliczona na widowiskowość typu „hollywood”.

<https://obliczaluzy.com/stanislaw-lem/>

Zadania 1. – 6. odnoszą się do TEKSTU I.

Zadanie 1. (1 p.)

Stanisław Lem był polskim:

- A. poetą.
- B. publicystą.
- C. prozaikiem.
- D. dramaturgiem.

A B C D

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Zadanie 2. (1 p.)

W wieku ilu lat Stanisław Lem debiutował? Odpowiedz całym zdaniem.

.....

Zadanie 3. (5 p.)

Na podstawie tekstu I zapisz 5 informacji o Stanisławie Lemie.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 4. (3 p.)

Zastąp podkreślone słowa wyrazami bliskoznacznymi.

Jego ojciec był zamożnym lekarzem.

.....

Stan wojenny spowodował, że Stanisław Lem emigrował do RFN, następnie do Wiednia.

.....

Liczby są tu jak najbardziej ilustrujące, ponieważ książki Lema to okazuje się być zawrotna liczba 2000 wydań.

.....

Zadanie 5. (1 p.)

Przekształć poniższe zdanie pojedyncze w równoważnik zdania.

Jego książki okazały się wdzięcznym tematem filmów.

.....

Zadanie 6. (5 p.)

Wykorzystując informacje o Stanisławie Lemie, zachęć koleżankę lub kolegę do zapoznania się z jego twórczością. Użyj dwóch argumentów.

.....
.....
.....
.....
.....

Tekst II

Ludwik Jerzy Kern, *Wrrrr...*

Gdzie indziej słońca mniej jest na niebie
I smutniej,
I wiele kwaśniej -
Lecz nigdzie tak się nie warczy na siebie
Jak u nas,
Jak u nas właśnie.
Mijają wieki,
Nic się nie zmienia,
Roczek za roczkiem upływa -
Do wzajemnego na się warczenia
Dryg mamy
Od Piastów chyba.
Warczy się u nas we wszystkich sferach
Od rana
Do wieczora -
Konduktor warczy na pasażera,
Pasażer na konduktora.
Warczą na siebie teściowa z zięciem,
Warczą najczęściej dlatego,
Żeby po prostu
Swoim warknięciem
Ubiec warknięcie drugiego.
Rzadko dziecinę,
Biorąc ogólnie,
Znajdziesz, by nie odwarknęła -
Polski Romeo warczy na Julię,
A Julia na Romea.
Od takich warknięć
Ludzie na świecie
Dawno by mieli fioła -
W każdej gromadzie,
W każdym powiecie,
Pełno tych warknięć dokoła.
Deszcz ich nie niszczy
Ani posucha.
Wyjdź tylko z domu. Wystarczy.
Zaraz się cudzych warknięć nasłuchasz
I sam się zdrowo nawarczysz.
Nie da się faktów tych ukryć w cieniu,
Wieść się po globie niesie -
Nawet poznaje się po warczeniu
Polskie anioły
W niebiesiech.
Warczenie
(Zaraz dowód dostarczę)
Jest naszym mieczem i tarczą -
Ja także warczę.
A na co warczę?
Ja warczę na tych, co warczą.

Zadania 7. – 9. odnoszą się do TEKSTU II.

Zadanie 7. (2 p.)

Objaśnij znaczenie tytułu wiersza Ludwika Jerzego Kerna.

.....

.....

.....

Zadanie 8. (5 p.)

Opisz znaczenie użytych w wierszu L.J. Kerna związków frazeologicznych.

związek frazeologiczny	Znaczenie
mijają wieki	
mieć dryg (do czegoś)	
(robić coś) od rana do wieczora	
mieć fioła	
wieść się niesie	

Zadanie 9. (4 p.)

Dopasuj nazwy zastosowanych w wierszu środków poetyckich (stylistycznych).

Uwaga! jedna nazwa nie pasuje do żadnego przykładu.

epitet, metafora, wyliczenie, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy

fragment wiersza	nazwa środka poetyckiego
Lecz nigdzie tak się nie <u>warczy</u> na siebie	
W każdej gromadzie, W każdym powiecie	
Zaraz się <u>cudzych</u> warknięć nasłuchasz	
Warczenie Jest naszym mieczem i tarczą	

Tekst III

Paweł Beręsewicz **Historie nie z tego księżyca**

– Zakupy! – zawołał z ekraniku na ścianie nasz wirtualny menedżer gospodarstwa domowego, którego nazywaliśmy Albertem.
Nie ruszyłem się z miejsca, bo i po co, skoro rodzice byli w domu.
– Problemy ze słuchem? – zrzędził Albert.
Najwyraźniej wyliczył współczynnik zajętości dla poszczególnych domowników i wyszło mu, że to ja jestem najbardziej wolny. Widocznie granie w FIFĘ 2185 uznawał za mniej pilne niż pracę po godzinach i zdalne podlewanie pomidorów na działce. Nic dziwnego, zważywszy, kto mu ustawiał parametry.
– A wydadzą mi? – spytałem z powątpiewaniem. – Nie mają blokady przed dziećmi?
– Plotki – mruknął Albert i zagroził, że za pięć sekund wyłączy mi FIFĘ.
Zszedłem na dół i otworzyłem drzwi. Na lądowisku przed domem stał dron zakupowy. Stał i czekał. Ja też czekałem i przez dłuższą chwilę nic się nie działo.
– Halo! – krzyknąłem w końcu i podskoczyłem, machając rękami. Dron obniżył obiektyw kamerki i powiedział ciepłym kobiecym głosem:
– Zamówienie 145.
Spojrzałem za siebie, czy nie ma w pobliżu któregoś z rodziców, ale nie było, więc pomyślałem, że sam spróbuję.
– Korkowiakowie – wysiłonym basem podałem nasze nazwisko. Zamrugano pomarańczowe światełko, zaskrzypiała metalowa roleta i z brzucha drona na taśmociągu wyjechał spory karton. Wieloprzegubowe ramię z hydraulicznym chwytakiem przeniosło pudło na schodki i postawiło u moich stóp.
– Potwierdzam odbiór – powiedziałem dorośle.
Dron podziękował, schował odnóża i odleciał.
Zostaliśmy sami – pakunek i ja. Schyliłem się, żeby wnieść go do środka, i dopiero w ostatniej chwili sobie przypomniałem. Promieniowanie! No przecież!
Sięgnąłem ręką w głąb przedpokoju po stary trampek wiszący na haczyku przy drzwiach i przyłożyłem podeszwę do wieczka kartonu. Zadowolony odwiesiłem but i przymierzyłem się do ciężaru. Stęknąłem. Ledwie oderwał się od ziemi. Wrócił na miejsce z cichym brzęknięciem.
– Tata! – wrzasnąłem w stronę otwartych drzwi. – Zakupy przyleciały! Ciężkie są! Pomożesz?

Zadania 10. - 12. oraz 14. odnoszą się do TEKSTU III.

Zadanie 10. (1 p.)

Na które z poniższych pytań nie znajdziesz w tekście III odpowiedzi:

- A. Jak miał na nazwisko bohater?
- B. Gdzie wylądował dron zakupowy?
- C. Czym zaszantażował Albert bohatera, by zmusić go do odebrania zakupów?
- D. W jakim pomieszczeniu w domu przebywa bohater, gdy Albert każe mu odebrać zakupy?

A B C D

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Zadanie 11. (5 p.)

Oceń, które z podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu III jest prawdziwe, a które – fałszywe.

Wpisz X w odpowiednie pole tabeli. W razie pomyłki błędne zaznaczenie zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.

	PRAWDA	FAŁSZ
Albert jest człowiekiem.		
Albert uznał, że rodzice nie mają czasu na to, by odebrać zakupy.		
Bohater był zajęty podlewaniem pomidorów.		
Bohater obawiał się, że jego młody wiek uniemożliwi mu odbiór zakupów.		
Stary trampek służył do sprawdzenia, czy przywieziony pakunek nie został napromieniowany.		

Zadanie 12. (5 p.)

Jakie Twoim zdaniem są wady i zalety zakupów dokonywanych online? Wypowiedz się krótko na ten temat (4-5 zdań).

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (4 p.)

Zaznacz kółkiem poprawną wersję lub uzupełnij.

Uwaga! Twój zapis powinien być czytelny i jednoznaczny.

Chciałbym zwiedzić **tą / tę** planetę.

Oglądałem zaćmienie Słońca. Widziałem **go / je** przez lunetę.

Kaja (**D. l. poj.**) nie było na filmie „Solaris”.

Byłem w kinie i z tego powodu nie mogłem obejrzeć **mecz (D., l. mn.)** moich ulubionych drużyn.

